

Morgenstund i Svanen

Vi har i Børnehuset Svanen stærke traditioner for at modtage vores børn og forældre på en kærlig og omsorgsfuld måde. Vi har valgt at indramme morgenstunden i afsnit med klokkeslæt, da vi prioriterer denne stund højt. Den har en stor faglig og pædagogisk værdi, hvilket vi håber at sætte streg under i denne grundige præsentation.

Kl. 7.00 - 8.00

Når Svanen åbner kl. 7.00, er det de voksnes opgave at sætte rammen for en god start på dagen - for både børn og forældre. Vi vil gerne skabe en kultur, hvor dagen begynder roligt, og hvor der er en hyggelig stemning. Det gør vi bl.a. ved at sørge for, at vi kan tilbyde børnene et let morgenmåltid, tænde stearinlys og evt. sætte roligt musik på.

Om morgenen er der ofte god tid til at sidde ved bordet og tale sammen samt give mange og lange kram. Det er vigtigt for os, at det enkelte barn føler sig set og mødt af de voksne, da det er med til at få dem til at føle sig som en vigtig del af vores fællesskab i Svanen. Et hus, hvor børnene tilbringer mange timer af deres første og udviklingsmæssigt vigtige år.

Morgenstunden er også rammen omkring måltidet, som tilmed er med til at styrke barnets sproglige og sociale kompetencer, da børnene spejler sig i hinanden eller aftaler, hvad de skal lege lige om lidt. Morgenstunden er også den tid på dagen, hvor barnet skal sige farvel til sine forældre. Denne adskillelse kan være svær for både børn og forældre. Det er derfor meget vigtigt, at børn og forældre får en positiv velkomst af smilende og imødekommende voksne, som hilser både på barn og forælder, og tilbyder sig - er tilgængelig. Vi tager imod barnet med omsorg og finder løsninger ift. at sige farvel på en nærværende måde ved bl.a. at give sig god tid til at vinke ved vores vigtige "vinke-vindue" på Trommestuen, som hver morgen er rammen for vores morgenstund i Svanen. *(Ca. kl. 8.00 går børnehaven op i deres egen afdeling, hvor de i deres vindue også har et vigtigt "vinke-vindue").*

Når barnet oplever, at det klarede en svær situation med hjælp fra en nærværende voksen, er det medvirkende til at skabe robusthed hos barnet - barnet lærer at håndtere svære følelser, når barnet føler sig tryk i kendte og vedkommende relationer. Dette er vores ansvar at skabe som professionelle i Svanen. Mange børn vinker også selv farvel (særligt i børnehaven) og får herved en følelse af selvstændighed og gå-på-mod, som er en vigtig del af barnets alsidige personlige udvikling.

I tidsrummet fra kl. 7.00 - 8.00 er vi alle samlet på Trommestuen, hvilket skaber mulighed for leg på tværs af stuer og alder. Desuden kommer der hele tiden nye

børn til løbende i løbet af morgenstunden, som skal integreres i det etablerede fællesskab. Dette kræver konstant fokus, da det er en vigtig ingrediens, at børnene styrker deres relationelle, sociale og empatiske udvikling. Det er vigtigt, at den voksne hjælper, støtter og guider i disse situationer, for at børnene kan indgå og danne legefællesskaber, som kan have betydning for barnets velbefindende hele dagen. Vi ser også, at den sociale og empatiske udvikling sker i kraft af den voksne professionelles tilgang til at tage imod nye børn og interagere med forældre og kolleger ift. at acceptere fællesskabet. Der er desuden en læring for barnet i at acceptere, at de voksne skal dele deres opmærksomhed og nærvær ud på flere børn i takt med, at flere familier møder ind. Dette styrker barnets empati og sociale formåen.

Kl. 8.00

Når klokken er ca. 8.00 (dette afhænger af antallet af fremmødte voksne på dagen) er det tid til at børnehalebørnene går ovenpå i deres egen afdeling. Her er børnene med til at "åbne" børnehaven ved at tage stole ned og gøre klar til en ny og spændende dag. Denne aktivitet er en måde, som styrker børnenes bidrag til fællesskabet og en kultur, hvor vi alle hjælper hinanden. Når morgenstundens gøremål er færdige, finder børnene sammen i leg, og de voksnes opgaver er nu at fornemme, hvor børneperspektivet og deres behov er denne morgen. Det kan betyde, at planlagte aktiviteter, som f.eks. samlingsstunden aflyses eller udskydes, hvis børnene fra morgenstunden har gang i gode og konstruktive lege og legerelationer. *(I senere afsnit beskriver vi Svanens holdning til netop leg, legens betydning samt vigtigheden i at følge børnenes spor).*

Kl. 8.30 - 9.00

Når klokken er ca. 8.30 (dette afhænger igen af antallet af fremmødte voksne på dagen) bryder vuggestuen op og deler sig på to stuer. Her har vi fortsat fokus på den gode og trygge aflevering samt relationer og legefællesskaber på den enkelte stue. Kl. ca. 9.00 er de fleste børn afleveret, og herefter begynder vi i Svanens vuggestueafdeling på at holde en anden meget vigtig og lærerig stund - nemlig vores højt prioriterede *Samlingsstund*.

Samlingsstund i Svanen

I Svanen har vi om formiddagen en højt prioriteret aktivitet (der kan i sjældne tilfælde undviges/udskydes ved f.eks. afholdelse af fødselsdage, afskedsfest, eller som beskrevet i børnehaven, hvis legerelationer er for værdifulde til at afbryde). Denne stund er *Samlingsstunden*.

Denne daglige stund er en meget betydningsfuld aktivitet for såvel børn som voksne. Her dannes der et socialt fællesskab, og her styrkes og udvikles børnenes

opmærksomhed for sprog, venten på tur, motorik, empati og selvværd. Betydningen af denne samlingsstund har vi i Svanen anerkendt som værende en af de vigtigste på hele dagen. Vi har i personalegruppen i Svanen observeret, at netop denne aktivitet rummer alle læreplanens temaer de fleste af gangene, eller hvis vi beslutter os, som fagpersoner, at samlingsstunden skal indeholde eksempelvis naturfænomener, så flettes det ind.

Det har vi gjort efter grundig analyse af netop denne aktivitets mange vigtige temaer for barnets hele dannelse. Her skabes en meget stærk fællesskabsfølelse, hvor børnene lærer at lytte til hinanden, har medbestemmelse ift sangvalget, og her inddrages barnet personligt, når vi synger specifikt om dem. (Vi tilpasser ofte sangene ud fra børnenes behov og spor, så de føler sig værdsat og vigtige). Det forpligtende fællesskab er også i fokus, når vi nævner alle dem, der er til stede.

Der er fokus på det enkelte barn men i høj grad også på dem, der mangler. Vi sidder meget tæt og skal tage hensyn og acceptere, at "man" ikke hele tiden er i centrum. Vi taler også med børnene om kommende børn på stuen, så børnenes bevidsthed om andre end dem selv styrkes. Der kræves af den voksne professionelle stor grad af fantasi, omstillingsparathed og inddragelse af det enkelte barn ud fra pædagogfagligt perspektiv. Det er en pædagogisk aktivitet, som kan være med til at definere og danne det enkelte barn, som den voksne har fokus på, hvem der er inkluderet, og hvem der ikke er en del af fællesskabet. Børn kan være generte og tilbageholdende, når de er i centrum til en samling, men fokus fastholder vi som professionelle og ser ofte, at de tilbageholdende børn folder sig ud og synger sange og laver fagter fra samlingsstunden på andre tidspunkter af dagen. Derfor ser vi også, hvor lærerig og værdifuld denne aktivitet er.

Svanens samlingsstund er højt værdsat af både børn og voksne. Der er højt energiniveau med sang, sanglege, rim og remser, instrumenter, fagter og bevægelse. Det er også en stund med kulturelle temaer. Vi har i perioder sange om jul, fastelavn, påske, årstider, dyr og ansigtsudtryk.

Det er her, vi har børnenes fulde opmærksomhed, når vi, som voksne, sætter rammen for det. Rammen kan være at sidde på puder i en rundkreds på gulvet eller rundt om et bord. Det er vigtigt, at det er genkendeligt, gennemskueligt og trygt for at få den bedste læring frem samt at få børnenes fulde opmærksomhed.

Det er vigtigt af hensyn til børnenes koncentration, at denne aktivitet ikke afbrydes. Det er ca. en halv times meget intens og værdifuld aktivitet. Vi henstiller derfor også forældre til ikke at afbryde denne stund, så børnene skal afleveres inden kl. 9.00 eller efter 9.30, hvor samlingsstunden er slut.

Måltider i Svanen

Måltider i Svanen er et fælles og socialt engagement, der skaber grobund for læring. Med gode rammer om måltiderne kan børnene udvikle deres spisevaner samt indgå i et socialt fællesskab med børn og voksne. Måltidet giver mulighed for at dele erfaringer, hvilket bidrager til at udvide horisonter og perspektivere deres kendskab og viden om hinanden, smagsoplevelser, skikke og rutiner.

Med gode rammer mener vi i Svanen, at vores børn gennem bordplan, kendskab til Svanens dagsrytmer samt ikke mindst nærværende/vedkommende voksne, får en måltidsoplevelse, som gavner deres selvværd, relationer, og hvordan de skal indgå i dette fællesskab, som et måltid i Svanen er.

Børnene sammensættes ved bordene efter nøje overvejelser efter alder, formåen, hvem de har relationer til, hvor der skal opbygges sociale færdigheder, hvem der skal guides, børn der kan hjælpe hinanden. Dette er blot nogle af vores pædagogiske refleksioner.

Børnehuset Svanen er en 0-6 års institution. Det betyder, at der er stor forskel på, hvad man kan forvente af børnene i henholdsvis vuggestuen og børnehaven.

I vuggestuen har vi derfor fra en tidlig alder fokus på, at måltidet skal være en god blanding af gode skikke - dvs. at det er en hyggestund, stemningen skal være behagelig, samt at børnene lærer at spise selv/eksperimenterer og smager på forskellige madvarer. Der er meget dannelse i at sidde samlet omkring et middagsbord. Det er vi meget bevidste om, og er i løbende dialog med vores forældregruppe omkring.

I børnehaven videreføres disse prioriteringer omkring måltidet. Der er et fælles fokus i Svanen mht., at måltidet skal være en god oplevelse, en hyggelig stund, hvor der er tid til at tale sammen, øve sig i såvel motoriske som sociale færdigheder.

I Svanen prioriterer vi, at børnene er så selvhjulpne som det aldersmæssigt lader sig gøre (zone for nærmeste udvikling), lige fra vuggestuen, hvor børnene skal begynde med at lære finmotorik og holde på bestik samt hånd/mund-koordinere til de i børnehaven selv dækker borde og øser mad op samt rydder af efterfølgende.

Måltiderne i Svanen er et samlingspunkt, hvor mange af vores læreplanstemaer bliver understøttet. Det er, som skrevet, et fællesskab, det er læring, og det er dannelse.

Leg i Svanen

I Svanen vægter vi leg og legens betydning højt.

Højt betyder, at vi griber børnenes initiativer til leg så ofte, som det lader sig gøre. Vi er optaget af at følge børnenes spor. Det betyder, at børnenes habitus, fantasi, initiativ og interesse bliver tilgodeset og prioriterer, når lege opstår.

I Svanen understøtter og anerkender vi børnenes leg. Det gør vi ved at give børnene plads og rum til leg, lade dem eksperimentere i og med deres leg, hjælpe dem i gang med leg, lege sammen med børnene og vise dem glæde og begejstring i legen.

Når børn har svært ved at lege (eksempelvis ikke kan finde ro eller ikke kan danne legerelationer) sætter vi ord på og støtter/hjælper børnene i gang og iagttager på sidelinjen.

Gennem leg sker der dannelse. Det er grunden til, hvorfor vi i Svanen vægter legen højt. Fra vuggestuealderen til det sidste år i børnehaven har legen stor betydning for, hvordan et barn udvikler sig, socialiserer sig og derved skaber basen til dannelse - et livsdueligt menneske.

I Svanens vuggestue ser vi de mindste børn undersøge og spejle sig i de mennesker, som de omgiver sig med. Vi ser det som en vigtig prioritering at gribe det lille barns initiativ med lyde, fagter og mimik. Derved anerkender vi barnets lyst til at skabe relationer og lyst til at lege og være nysgerrig på livet. Når barnet viser initiativ til at give og modtage fra andre børn, griber vi muligheden og laver små grupper med jævnaldrende. At dele børnene op i mindre legegrupper er noget, vi prioriterer, da vi ser effekten af dette værende givende for børnenes relationsdannelse, selvværd samt sociale formåen.

Legens betydning for børnenes udvikling rykker sig i intervaller fra vuggestue til børnehave. Det ser, og anerkender vi i Svanen stuevis og Svanevis (på tværs af huset). Vi studerer børnenes legefærdigheder og understøtter barnet der, hvor barnet er i sin legeudvikling (zone for nærmeste udvikling).

Fra barnet er ca. to år og gennem børnehaven, er legen essentiel og beskriver, at barnet føler sig værdsat, ligeværdigt og værdifuldt. At lege er at øve sig og genspejle sociale og personlige kompetencer.

Diverse

Børn i udsatte positioner

Da et af vores mål er samarbejde på tværs af huset, betyder det, at der er et fintmasket net af pædagoger, der i tæt samarbejde. sporer de børn, der af forskellige grunde, kommer/er i udsatte positioner. Via stuemøder og personalemøder bliver disse børns udfordringer kortlagt med efterfølgende handleplan og evaluering. Vi har mulighed for at indhente sparring m.m. fra bl.a. PPR. Vi benytter os bl.a. socio matrix for en tidlig måling på mulige optræk til udfordringer hos det enkelte barn.

Inddragelse af nærmiljøet

Vi bor midt i byens puls og bruger nærmiljøet til ture. Vi bruger parkerne, stranden, havnen og ikke mindst togene (både til at tage på udflugter men også til at kigge på og vinke til). Vi går ture på gader og stræder og ser på og taler om byens udtryk og aktiviteter. Eksempelvis vejarbejde, vi lejer en hal i Svanemøllehallen én gang ugentligt. Derudover har vi god kontakt til de småhandlende. Børnene kommer med til f.eks. blomsterhandleren og cykelhandleren. Vi benytter os også af nogle af de kulturelle tilbud såsom biblioteket, julegudstjeneste, teater og børnejazz.

Forældresamarbejde

Vi bruger meget energi på indkøring af børnene men i særdeleshed også deres forældre for at opbygge en tillidsfuld dialog.

Vi afholder forældresamtaler løbende igennem barnets tid i Svanen alt efter behov. Her giver vi et indblik i hinandens syn på barnets trivsel og udvikling samt sætter fokus på, hvad barnet har brug for videre. Det er vigtigt for os, at forældrene er trygge med deres valg af institution. Den giver de videre til barnet - til gavn for alle.

Overgange

Ved overgangen fra vuggestue til børnehave, sørger vi for at invitere de kommende børnehavebørn på besøg i børnehaven på forskellige tider af dagen. Vuggestuen går også op og leger i børnehaven, når de er på tur m.m. Så de sammen med deres venner, kan blive fortrolige med de fysiske rammer. Derudover har vi fokus på samarbejde på tværs, så alle kan lære hinanden bedre at kende. Det kunne f.eks. være at de største børn gik med i hallen en gang imellem, fælles yoga mv.

Ved overgang fra børnehave til skole, ser vi det som vores opgave at gøre børnene klar til at modtage indlæring, når de træder ind i skolen. Det sidste år inden skolestart, er der tilrettelagt tid til gruppen, hvor fokus er på Bjarne Busk "Skoleparathed blomst", "Fri for mobberi", m.m. Om foråret besøger vi en skole i nærområdet.

Vi afholder førskolemøder samt individuelle førskolesamtaler med forældrene i efteråret inden skolestart.

Evalueringskultur

Vi evaluerer med smitte modellen, matrix og rundbordsevaluering - både på stue- og personale møder samt på møder med andre faggrupper. Disse evalueringer bliver delt med alle på personale møderne, så husets personale har den samlede viden, der sikrer en samlet indsats.

Børnedemokrati

Vi gør en ære ud af at følge børnenes spor og derefter tilrettelægge det pædagogiske arbejde. Det kunne f.eks. være insekter, der pludselig pibler frem under en sten, opfølgning på ting, vi så på turen, osv.

Derudover laver vi en børneapv med børnehavebørnene. De får også medbestemmelse, når vi skal have nyt på legepladsen o.lign.

Det er vigtigt at føle sig set og hørt men ligeså vigtigt at kunne rumme, at ens ønske blev "nedstemt".

Afslutning/sammenfatning af årsplan i Børnehuset Svanen

Vi har nu beskrevet vores pædagogiske praksis gennem denne årsplan med udgangspunkt i disse emner:

- Morgenstund
- Samlingsstund
- Måltider
- Aktiviteter
- Leg

For os i Børnehuset Svanen er det et vigtigt pædagogfagligt perspektiv, at vi samler personalegruppen løbende og drøfter samt tager stilling til, hvad vi som professionelle bruges til i børnenes dannelsesrejse her i huset.

Vi er meget bevidste om, at vi med vores personligheder og vores valg af aktiviteter er med til at præge Svanens børns fremtid. Vi forpligter os til at møde ind på arbejde med sigte på, at vi fylder børnenes rygsække med protein og næring til livets udfordringer. Det gør vi ved at være tydelige rollemodeller, give børnene muligheder og rammer, være letlæselige i vores udtryk og handlinger, som skal stemme overens med vores ord: troværdighed og gennemsækelighed.

Vi skal udvikle børnene til at blive nysgerrige og videbegærlige mennesker, som tør begive sig ud i nye aktiviteter og relationsdannelser. Det gør vi i Svanen ved at være med, ved at vi tør stille os forrest, ved at være forskellige voksne som forskellige børn kan se sig i, ved at sætte ord på børnenes værdier, når de lykkedes og ved at være der for dem, når de skal prøve igen. I Svanen sætter vi pris på at kramme

børnene meget. Ingen skal være i tvivl om, at de er ønsket. Vi er bevidste om, hvordan vi taler med børn og voksne, og vi hjælper med at sætte ord på følelser.

Vi sætter en ære i tæt samarbejde med barnets familie. Vi ved, at det har betydning for barnet, at også forældrene er trygge ved at komme i vores hus. Det gør vi ved at være nærværende, hilse på alle, være forbilleder i forhold til nærvær, tilbyde samtaler og være åbne over for forældrenes behov for løbende dialog. Disse refleksioner og afsluttende ord kan sammenfattes til essentielle og grundlæggende betragtninger.

Som ansat i Børnehuset Svanen er vi med til at:

*Gøre vores børn til livsduelige mennesker
Danne vores børn ved at være troværdige rollemodeller*

Gennemgående temaer i vores årsplan

- Empati
- Leg
- Fællesskab
- Nærvær
- Børns spor
- Dannelse